

Załącznik do Uchwały Nr
w sprawie przyjęcia Programu Wspierania
Rodziny w Gminie Głogów Małopolski
na lata 2017 - 2019

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W
GMINIE GŁOGÓW MAŁOPOLSKI
NA LATA 2017-2019**

Spis Treści

Wstęp.....	2
1. Podstawa prawna.....	4
2. Charakterystyka społeczno – demograficzna Gminy Głogów Małopolski.....	5
3. Charakterystyka problemów społecznych gminy Głogów Małopolski.....	9
4. Analiza SWOT.....	16
5. Cele i zadania.....	19
5.1. Realizacja programu.....	19
6. Realizatorzy programu.....	23
6.1. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny	23
7. Monitoring i ewaluacja.....	24

Wstęp

Rodzina stanowi najbardziej powszechne środowisko życia człowieka. Realizuje ona cele wychowawcze, umożliwia przekazywanie dziedzictwa kulturalnego młodemu pokoleniu, jak również wartości moralnych i ideowych. Dzięki rodzinie dziecko zdobywa wiadomości o życiu, kształtuje nawyki i przyzwyczajenia, uczy się umiejętności współżycia z ludźmi i przygotowuje się do przyszłej samodzielnej działalności. Rodzina stanowi integralną część każdego społeczeństwa, jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Dla człowieka jest tzw. grupą podstawową oraz tzw. grupą odniesienia. Rodzina także stanowi podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia, stwarzając warunki sprzyjające rozwojowi lub hamujące go. W rodzinie małe dziecko uczy się także norm postępowania, jest wdrażane do funkcjonowania w czekających je rolach społecznych: członka rodziny, przedszkolaka, ucznia, kolegi, członka szerszej zbiorowości.

Mówiąc o rodzinie zwraca się uwagę na wieloaspektowość życia rodzinnego, w wyniku czego rodzina w badaniach społecznych spostrzegana jest najczęściej jako grupa społeczna, instytucja czy system społeczno – wychowawczy. Rodzinę określa się też jako „małą grupę pierwotną złożoną z osób, które łączy stosunek małżeński i rodzicielski oraz silna więź międzysobnicza.” Niezależnie jednak od pojmowania rodziny jest ona zbiorem ludzi, którzy dążąc do wspólnych celów stanowią pewnego rodzaju odrębną całość. Rodzina wypełniając swoje funkcje zaspokaja potrzeby psychiczne, emocjonalne i społeczne swoich członków. Jednocześnie też wypełnia funkcje, które leżą w interesie państwa. Spotykamy się z różnorodnymi podziałami funkcji rodzicielskich. Wyodrębnia się dziesięć funkcji rodziny: materialno – ekonomiczną, opiekuńczo – zabezpieczającą, prokreacyjną, seksualną, legalizacyjno – kontrolną, socjalizacyjną, klasową, kulturalną, relaksacyjno – towarzyską i emocjonalno – ekspresyjną. Z pełnieniem funkcji rodzinnych wiążą się pewne skutki wychowawcze. Czasem nawet bywa, że jedna z funkcji może zdeterminować całość wpływów wychowawczych rodziny. Zatem jakość i poziom wypełnianych przez rodzinę wszystkich funkcji decyduje o efektach wychowania w rodzinie. Zakłócenie choćby jednej z wymienionych funkcji powoduje zarazem słabszą wydolność wychowawczą rodziny. Sposób pełnienia funkcji rodzicielskich w dużej mierze zależy od postaw rodziców względem dzieci. Postawy rodzicielskie definiowane są jako nabytą strukturę poznawczą – wolicjonalną ukierunkowującą zachowanie się rodziców wobec dziecka, określają one stosunek uczuciowy do dziecka. Postawa rodzicielska, tak jak każda inna postawa zawiera trzy składniki: myślowy

(wiedza, przekonania), uczuciowy (oceny, stosunek emocjonalny do danej osoby) i element działania (gotowość do podjęcia określonych kroków w danym celu). Postawy ulegają zmianie w miarę jak zmienia się ich przedmiot. Inne bowiem postawy przyjmuje się względem małego dziecka a inne względem dorastającej młodzieży. Postawy rodzicielskie definiuje jako nabytą strukturę poznawczą – wolicjonalną ukierunkowującą zachowanie się rodziców wobec dziecka, określają one stosunek uczuciowy do dziecka.

Postawy pozytywne to: akceptacja, współdziałanie, uznanie praw, rozumna swoboda. Postawy nieprawidłowe to z kolei: odtrącanie, unikanie, nadmierne wymagania, nadmierne chronienie - Różnorodne badania wykazały, iż stosunek emocjonalny rodziców do dzieci wyrażający się „temperaturą uczuć”, sposobem i rodzajem ich okazywania - wpływają na rozwój umysłowy i emocjonalny dzieci, co uwidacznia się w procesie ich wychowania.

Bardzo ważnym jest zatem aby rodzina jako środowisko wychowawcze funkcjonowała prawidłowo stanowiąc wzorzec odniesienia dla dziecka. Z rodziny dziecko czerpie i kształtuje swój stosunek do świata, ludzi, pracy, nauki, wartości moralnych. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska degradacji rodzin, co może skutkować różnorodnymi konsekwencjami, gdzie najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwojowych dla dzieci i młodzieży oraz kształtowaniu prawidłowych wzorców zachowania.

Program wspierania rodzin ma stanowić narzędzie w którym zawarty jest opis kompleksowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Rozdział 1.

Podstawa prawna

Obowiązek wspierania rodzin przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wynikających z zapisów art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zadaniem własnym gminy. Opracowanie Programu oraz jego wdrażanie będzie realizowane w oparciu o przepisy prawne:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.);
- Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t.Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. z 2015r., poz. 1390);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2016r., poz. 1860)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 2016 r., poz. 406)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r., poz. 224);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 z późn. zm.).
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Głogów Małopolski przyjęta Uchwałą nr XLI/424/2006 Rady Miejskiej w Głogowie Małopolskim z dnia 26 stycznia 2006.

Rozdział 2.

Charakterystyka społeczno-demograficzna gminy Głogów Małopolski.

Gmina Głogów Młp. leży na płaskowyżu Kolbuszowskim, należącym do Makroregionu Kotliny Sandomierskiej. Głogów Małopolski położony jest 12 km od Rzeszowa w kierunku północnym w kotlinie sandomierskiej. Gmina Głogów Młp. osłonięta od północy, wschodu i zachodu lasami odznacza się dość łagodnym klimatem z gorącymi latami o niewielkiej ilości opadów oraz niezbyt mroźnymi zimami. Kompleksy leśne rozmieszczone są nierównomiernie, większe obszary zajmują tereny wschodnie i zachodnie oraz centralne gminy. Najstarsze ślady osadnictwa odkryte w regionie Głogowa Małopolskiego pochodzą z okresu neolitu, czyli młodszej epoki kamiennej - 4500 - 1800 lat p.n.e. Bardzo intensywnie rozwijało się tu osadnictwo w okresie wpływów rzymskich I - IV w. n.e., interesujący jest fakt powstania miasta Głogów. Zaistnienie tego miasta nie poprzedzało istnienie osady. Miasto Głogów Młp. założone zostało przez Krzysztofa Głowę z Nowosielec, herbu Jelita w 1570 r. Przez około dwa wieki miasteczko nosiło nazwę Głowów, po czym w drugiej połowie XVIII przyjęło nazwę Głogów. Po II wojnie światowej, po przyłączeniu do Polski zachodnich terenów Piastowskich w obrębie państwa znalazły się dwa Głogowy. Celem uniknięcia nieporozumień Głogów w woj. Rzeszowskim otrzymał określenie Małopolski. Dzięki inwestycjom po wojnie wzrosła liczba mieszkańców, Głogów rozbudował się na przedmieściach przysiółków. Obecnie gmina Głogów Młp. jest jedną z najludniejszych gmin powiatu rzeszowskiego ziemskiego. Gmina Głogów Małopolski ma 19 441 mieszkańców, z czego 50,6% stanowią kobiety, a 49,4% mężczyźni. W latach 2002-2015 liczba mieszkańców wzrosła o 11,8%. Średni wiek mieszkańców wynosi 37,3 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Głogów Małopolski zawarli w 2014 roku 120 małżeństw, co odpowiada 6,2 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa podkarpackiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 0,9 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 31,2% mieszkańców gminy Głogów Małopolski jest stanu wolnego, 58,0% żyje w małżeństwie, 1,6% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,7% to wdowy/wdowcy.

Gmina Głogów Małopolski ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 69. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 3,6 na 1000 mieszkańców gminy Głogów Małopolski. W 2014 roku urodziło się 224 dzieci, w tym 48,7% dziewczynek i 51,3% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 341 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,21 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2014 roku zarejestrowano 300 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 148 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Głogów Małopolski 152. W tym samym roku 7 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 15 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -8. 63,7% mieszkańców gminy Głogów Małopolski jest w wieku produkcyjnym, 21,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 15,2% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Zestawienie liczby mieszkańców gminy w ostatnich latach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Głogów Młp.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
MIESZKAŃCY (w osobach)			
Ogółem	19 223	19 202	19 407
KOBIETY			
Ogółem	9 677	9 725	9 774
Wiek 0-17	1 956	1 968	1 971
Wiek 18-59	5 779	5 885	5 807
Wiek 60 lat i więcej	1 942	1 872	1 996
MĘŻCZYŹNI			
Ogółem	9 546	9 477	9 633
Wiek 0-17	2 120	2 100	2 110
Wiek 18-64	6 497	6 049	6 562
Wiek 65 lat i więcej	929	1 328	961

Na sytuację na rynku pracy w mieście i gminie duży wpływ ma jego usytuowanie w pobliżu aglomeracji rzeszowskiej, która jest centrum rozwoju dla otaczających go terenów a przede wszystkim ośrodkiem zatrudnienia dla okolicznej ludności. Charakterystyczną cechą jest to, że większość zatrudnionych pracuje poza Głogowem Młp. Sytuacja ta odróżnia gminę Głogów Młp. od innych gmin miejsko - wiejskich, w których ośrodek miejski jest zwykle głównym ośrodkiem zatrudnienia.

Tabela 2. Rynek pracy w Gminie Głogów Młp.

RYNEK PRACY			
	2013	2014	2015
Bezrobotni ogółem	1 142	1 059	1 035
Bezrobotni długotrwale ogółem	582	574	591
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	149	141	128

Z obserwacji pracowników socjalnych, którzy posiadają bezpośredni kontakt z mieszkańcami gminy wynika, że w rzeczywistości wskaźnik bezrobocia jest zdecydowanie wyższy, gdyż wielu mieszkańców pozostaje bez stałej pracy, ale nie są oni zarejestrowani w urzędzie pracy. Szczególnie niekorzystny wpływ na jednostkę oraz rodzinę ma długotrwale bezrobocie a tym samym brak uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych.

Gmina Głogów Młp. jest gminą rolniczą. Ogólna powierzchnia użytków rolnych stanowi 57% ogólnej powierzchni gminy. Według ostatniego spisu rolnego na terenie miasta i gminy znajduje się 1918 gospodarstw rolnych będących źródłem utrzymania dla 3554 osób (czyli ok. 21% populacji gminy). Podobnie jak w większości kraju produkcja rolna w gminie oparta jest na rozdrobnionym, niewyspecjalizowanym sektorze prywatnym. Procesy restrukturyzacyjne w rolnictwie przebiegają powoli i nie są zbyt efektywne. Cechą charakterystyczną gospodarstw rolnych w gminie jest produkcja głównie na własne potrzeby. Według ostatniego Spisu Rolnego o zaledwie 88 z nich (czyli 4%) deklaruje, że dochody uzyskuje wyłącznie z produkcji rolniczej. Reszta uzupełnia dochody również z innych źródeł - najczęściej z prac sezonowych lub dorywczych w branży budowlanej. Najwięcej rolników -81%, pracuje w małych gospodarstwach rolnych do 5 ha. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi 3,8 ha. Struktura powierzchniowa gospodarstw rolnych jest bardzo niekorzystna. Gospodarstwa są zbyt rozdrobnione co uniemożliwia rolnikom rozwinięcie specjalistycznej produkcji rolnej i osiągnięcie zadowalającego stopnia rentowności. Dominującymi kierunkami produkcji rolnej w gminie są: produkcja mleka oraz żywca wieprzowego i wołowego. Produkcja roślinna jest podporządkowana produkcji zwierzęcej jako zabezpieczenie bazy paszowej. Oprócz tego produkuje się zboża chlebowe i ziemniaki. Słabe jest zainteresowanie specjalizacją produkcji rolniczej. Choć Głogów Młp. jest gminą rolniczą wielu

mieszkańców pracuje zawodowo tzw. - dwuzawodowość charakterystyczna dla Podkarpacia. W trudnej sytuacji znajdują się zwłaszcza osoby utrzymujący się wyłącznie z rolnictwa. Grupy emerytów i rencistów posiadają własne źródła dochodów niekiedy sięgające zaledwie minimum socjalnego. Najważniejszą drogą przebiegającą przez teren gminy jest droga krajowa E 9 - 371 relacji Radom - Barwinek. Przez teren gminy przebiega niezelektryfikowana regionalna linia kolejowa Rzeszów - Kolbuszowa – Tarnobrzeg. Duże znaczenie dla atrakcyjności inwestycyjnej gminy ma lotnisko Rzeszów - Jasionka, oddalone od miasta Głogów Młp. o ok. 11 km. Lotnisko ma status lotniska międzynarodowego i jest przystosowane do obsługi międzynarodowego ruchu pasażerskiego i towarowego. Jednak mimo szeregu mocnych stron gminy jak: dogodne położenie, różnorodność walorów przyrodniczych, duży potencjał ludzki i dodatnie saldo migracji nie brak tu także jak w całej Polsce problemów społecznych

Rozdział 3.

Charakterystyka problemów społecznych gminy Głogów Małopolski.

Proces transformacji ustrojowej w Polsce w latach dziewięćdziesiątych XX wieku stanowił przełomowy okres dla społeczeństwa naszego kraju. Jak każdy proces wywołał określone konsekwencje w wielu sferach życia społecznego. Procesy urbanizacji, uprzemysłowienia, modernizacji, demokratyzacji oprócz rozwoju społecznego i wzrostu możliwości jednostek przyczyniły się do powstania zjawisk społecznie niepożądanych jak: ubóstwo, bezrobocie, marginalizacja społeczna, uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność, itp.

Poniższa tabela obrazują liczbę rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2013-2015

Tabela 3. Rodziny korzystające z pomocy społecznej w Gminie Głogów Małopolski

RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY SPOŁECZNEJ			
	2013	2014	2015
Liczba rodzin	1334	786	897
Liczba dzieci w rodzinach	646	614	567

Tabela 4. Powody udzielenia pomocy w gminie Głogów Młp.

POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA				
		2013	2014	2015
UBÓSTWO	Liczba rodzin	248	311	310
	Liczba osób w rodzinach	795	996	905
BEZROBOCIE	Liczba rodzin	309	273	266
	Liczba osób w rodzinach	1 008	891	779
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	Liczba rodzin	166	150	144

	Liczba osób w rodzinach	513	461	404
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	Liczba rodzin	329	270	265
	Liczba osób w rodzinach	985	761	711
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH	Liczba rodzin	184	169	153
	Liczba osób w rodzinach	610	496	446
ALKOHOLIZM	Liczba rodzin	26	21	22
	Liczba osób w rodzinach	64	61	49
NARKOMANIA	Liczba rodzin	0	1	0
	Liczba osób w rodzinach	0	1	0
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	Liczba rodzin	63	64	56
W TYM: WIEŁODZIETNOŚĆ	Liczba rodzin	47	43	38
BEZDOMNOŚĆ	Liczba rodzin	7	6	3
	Liczba osób w rodzinach	16	6	4
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	Liczba rodzin	5	4	8
	Liczba osób w rodzinach	9	7	13
ZDARZENIA LOSOWE	Liczba rodzin	42	8	6
	Liczba osób w rodzinach	93	24	22
KŁĘSKI ŻYWIŁOWE I EKOLOGICZNE	Liczba osób	76	0	0
SIEROCTWO	Liczba rodzin	1	0	0
	Liczba osób w rodzinach	5	0	0

PRZEMOC W RODZINIE	Liczba rodzin	7	7	8
	Liczba osób w rodzinach	34	28	40
OCHRONA OFIAR HANDLU LUDŹMI	Liczba rodzin	0	0	0

Z powyższych danych wynika, iż oprócz bezrobocia i ubóstwa dominującymi problemami rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w ciągu ostatnich trzech lat były: długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego, niepełnosprawność, ochrona macierzyństwa oraz alkoholizm. Większość tych problemów społecznych w coraz większym stopniu wpływa negatywnie na sytuację mieszkańców gminy. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Zaniechanie działań wobec rodzin, które znalazły się w trudnych sytuacjach życiowych takich jak: uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych oraz różnego rodzaju negatywne zdarzenia może doprowadzić do degradacji rodziny. Wskazane problemy społeczne w sposób pośredni bądź bezpośredni rzutują na funkcjonowanie rodzin. Skutkiem ich może być: rozpad więzi rodzinnych, agresja czy przemoc.

Liczbę prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie i liczbę wniosków o leczenie osób uzależnionych przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 5. Procedura Niebieskie Karty w gminie Głogów Młp.

PROCEDURA NIEBIESKIE KARTY			
		2015	2016
Liczba wszczętych procedur		32	34

Tabela 6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH			
	2013	2014	2015
Liczba wniosków o leczenie osób uzależnionych	22	23	24
Skierowano do sądu celem podjęcia leczenia odwykowego	12	18	19

Pracownicy socjalni i asystenci rodziny w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi

problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Trudna sytuacja życiowa ma bezpośredni wpływ na codzienne funkcjonowanie rodzin i jednostek. Rodziny potrzebują wsparcia na różnych etapach swojego życia. Analiza szczegółowych problemów zgłaszanych pracownikowi socjalnemu przez rodziny w trakcie przeprowadzania wywiadów środowiskowych prowadzi do tworzenia stosownych planów pomocy rodzinie zmierzających do minimalizowania zauważonego problemu lub jego całkowite wyeliminowanie. W zależności od opracowanego planu wdraża się w rodzinach następujące formy pomocy:

- praca socjalna
- zgłoszenie dzieci w wieku szkolnym do świetlic prowadzonych przez MGOPS Głogów Młp.
- pomoc w formie asystenta rodziny
- pomoc w formie organizacji dla dzieci wycieczki wakacyjnego,
- skierowanie do bezpłatnej pomocy psychologicznej
- skierowanie na terapię rodzinną
- pomoc finansowa i rzeczowa
- pomoc w formie posiłku w szkole
- kierowanie rodziców do grup wsparcia
- współpraca z instytucjami wspierającymi rodziny (tj. Sąd Rodzinny, Dom Samotnej Matki, Ośrodek Interwencji Kryzysowej)
- współpraca z instytucjami pozarządowymi w ramach realizacji projektów promujący zdrowy styl życia i szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień.

Ilościowe porównanie form pomocy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Pomoc rodzinom w gminie Głogów Młp.

PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE			
Liczba rodzin	0	8	18
Liczba osób w rodzinach	0	16	51
PRACA SOCJALNA			
	2013	2014	2015
Liczba rodzin	193	496	512
Liczba osób w rodzinach	644	1 490	1 489

Tabela 8. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza w gminie Głogów Młp.

WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA			
	2013	2014	2015
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	23	17	22
Liczba rodzin wspierających	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	1	1	3
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	13 952	2 048	3 759

Tabela 9. Świetlice socjoterapeutyczne w gminie Głogów Młp.

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO			
	2013	2014	2015
Liczba świetlic socjoterapeutycznych	4	4	4
Liczba miejsc w placówkach ogółem	60	60	60
Liczba osób korzystających	45	60	60

Dla kompleksowego wsparcia rodziny i osiągnięcia jak najlepszych efektów często łączy się kilka form pomocy. Uzależnione jest to od nasilenia problemów rodziny. Wieloletnie doświadczenie w pracy zwłaszcza z rodzinami o znacznych dysfunkcjach opiekuńczo – wychowawczych pokazuje nam, że właśnie długofalowa, kompleksowa pomoc na kilku płaszczyznach równocześnie przynosi najlepsze efekty. W przypadku rodzin z niewielkimi problemami w tym zakresie lub na skutek różnych okoliczności życiowych zagrożonych problemami w realizacji funkcji rodzicielskich efekty przynoszą też pojedyncze formy wsparcia. Najważniejsze jest zindywidualizowane podejście do każdej rodziny, gdyż nie można planować

pomocy według określonego schematu. Nie zaobserwowaliśmy natomiast aby którakolwiek z form pomocy pozostała bez wpływu na poprawę jakości funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodziny

Szczególną grupą są rodziny, które z uwagi na problem długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności zmuszone były do korzystania z pomocy tutejszego ośrodka pomocy. W ciągu ostatnich lat obserwujemy znaczny wzrost korzystania z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pomocą tą objęte są głównie dzieci. Zestawienie przedstawia poniższa tabela

Tabela 10. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w gminie Głogów Młp.

SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI			
	2013	2014	2015
Liczba osób	4	8	9
Liczba świadczeń	952	2 320	3 455
Kwota świadczeń w złotych	23 800	58 000	84 141

Rodziny objęte wsparciem Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogowie Młp. mają możliwość korzystania w sytuacjach tego wymagających m.in. z następujących form pomocy realizowanych przez pracowników MOPS: pomoc społeczna:

- świadczenia pieniężne (zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe),
- świadczenia niepieniężne (posiłek, schronienie, ubranie, potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, praca socjalna, usługi opiekuńcze, pomoc osobom zagrożonym eksmisją, udział w programach z zakresu integracji społecznej),
- wykonywanie prac społecznie użytecznych,
- pomoc osobom uzależnionym od alkoholu (działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych),
- pomoc ofiarom i sprawcom przemocy (działalność Zespołu Interdyscyplinarnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie),
- poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne),
- pomoc asystenta rodziny,
- świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka),
- świadczenie wychowawcze - 500+
- fundusz alimentacyjny,

- stypendia i zasiłki szkolne.

Kolejną formą wsparcia rodzin są świadczenia rodzinne w postaci zasiłków rodzinnych i dodatków do tych zasiłków oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów które przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 11. Świadczenia rodzinne w gminie Głogów Młp.

ROK	2013	2014	2015
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY DLA NIEPEŁNOSPRAWNEGO DZIECKA			
Liczba świadczeń	1 183	1 204	1 064
Kwota świadczeń w złotych	180 999	184 212	162 792
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO			
Liczba osób	111	105	106
Liczba rodzin	77	78	71
Kwota świadczeń w złotych	486 479	547 481	538 702
STYPENDIA SOCJALNE DLA UCZNIÓW I ZASIŁKI SZKOLNE			
Liczba osób	515	499	471
Kwota świadczeń w złotych	330 021	331 943	314 019

Statystyka ujęta powyżej daje możliwość dokonania oceny sytuacji rodzin funkcjonujących na terenie naszej gminy i objętych systemem pomocy społecznej, zarówno tych, które mają trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i tych, które z uwagi na doświadczane przez siebie problemy są zagrożone tego rodzaju niewydolnością. Ponadto analiza danych zgromadzonych przez MGOPS Głogów Młp. w powyższym obszarze daje możliwość określenia potrzeb w zakresie realizacji zadań z obszaru wspierania rodziny.

Rozdział 4

Analiza SWOT

Istotnym elementem diagnozy jest analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny. Analiza ta skupia się głównie na udzieleniu odpowiedzi odnośnie tego, w jaki sposób należy ukierunkować działania, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

Tabela 12. Analiza SWOT

Mocne Strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- współpraca instytucji działających na rzecz rodziny- profesjonalna praca służb pomocy społecznej- ciągle podnoszenie kwalifikacji pracowników jednostek działających na rzecz dziecka i rodziny- dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez instytucje działające w obszarze wspierania rodziny- prowadzenie działań zapobiegających umieszczeniom dzieci poza ich rodziną naturalną- funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych- rozwijanie sieci stowarzyszeń i organizacji zajmujących się działalnością profilaktyczną oraz udzielaniem wsparcia rodzinom niewydolnym wychowawczo- zatrudnianie asystentów rodziny- realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych dla rodzin	<ul style="list-style-type: none">- zaniebywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców- brak pozytywnych wzorców zachowania w rodzinach dysfunkcyjnych- wysoki poziom bezrobocia w Gminie- niskie dochody mieszkańców- mała aktywność rodzin do organizowania grup samopomocowych, grup wsparcia- niedostateczna liczba placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy- mała oferta alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla młodzieży zagrożonej demoralizacją na terenach wiejskich- mało miejsc w żłobkach i przedszkolach- nie zadawalający poziom wynagrodzeń pracowników instytucji pomocowych- słaby dostęp do opieki medycznej, specjalistycznej

<ul style="list-style-type: none"> -funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie - funkcjonowanie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - dobrze rozwinięta sieć placówek szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, łatwy dostęp do edukacji - funkcjonowanie „Karty Rodzina 3+”; - funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny; -działalność klubów sportowych, jeździeckich, zespołów muzycznych, tanecznych 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i konsultacji (pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna, terapeutyczna) - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę -kontynuowanie usług świadczonych przez asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - wzrost zaangażowania rodzin do współpracy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej - wzmocnienie pozycji i autorytetu rodziców - rozwój wolontariatu - możliwość pozyskania środków z funduszy europejskich 	<ul style="list-style-type: none"> - osłabienie więzi rodzinnych, zanik autorytetów, zmiany zachodzące wewnątrz struktury rodziny - zanik bezpośrednich kontaktów wśród ludzi na rzecz telefonicznych i internetowych - zaniechanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców - dziedziczenie biedy, uzależnienie rodzin od korzystania z pomocy społecznej - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów -brak systemowych rozwiązań problemów społecznych, zwłaszcza bezrobocia - długotrwały proces przywracania rodzinie zdolności do prawidłowego funkcjonowania

Analiza stanowi podstawę do określenia kierunków działań, jakie należy podjąć, aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować i stanowić jak najlepszą szansę do rozwoju młodych ludzi. Wobec zawiłych i skomplikowanych problemów wskazane jest stosowanie pracy socjalnej prowadzonej w

celu wypełniania i wzmocnienia zmiany. Profilaktyka rodzinna jest rozumiana jako wsparcie i działanie interdyscyplinarne ze strony instytucji współpracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny.

Rozdział. 5

Cele i zadania

Cel główny:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

- 1) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- 2) Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną poprzez zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących,
- 3) Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

5.1. Realizacja programu

Cel 1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Lp	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1	zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym ubóstwem	MGOPS Głogów Młp.	Zadanie ciągłe 2017-2019	- liczba i formy udzielonej pomocy - liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą
2	Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach	MGOPS Głogów Młp. Placówki oświatowe	Zadanie ciągłe 2017-2019	liczba dzieci korzystających z dożywiania
3	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej w formie stypendiów i	MGOPS, Placówki	Zadanie ciągłe 2017-2019	liczba dzieci którym

	wyprawek szkolnych	oświatowe, organizacje pozarządowe		przyznano stypendia, wyprawki szkolne
4	Zabezpieczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	MGOPS Głogów Młp.	Zadanie ciągłe 2017-2019	liczba osób objętych wsparciem
5	Zabezpieczenie środków w budżecie na finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiek.-wych., rodzinnym domu dziecka itp.	MGOPS Głogów Młp.	Wg potrzeb	-liczba dzieci umieszczonych -wysokość poniesionych kosztów
6	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Placówki Ochrony Zdrowia, MGOPS, Placówki Oświatowe	Zadanie ciągłe 2017-2019	-liczba rodzin monitorowanych
7	Praca socjalna pracowników socjalnych	MGOPS	Zadanie ciągłe 2017-2019	-liczba udzielonej pracy socjalnej

Cel 2. Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną poprzez zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących

Lp	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1	Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy	Placówki oświatowe, MGOPS,	Zadanie ciągłe 2017-2019	-liczba rodzin zagrożonych kryzysem

	zastępczej	PCPR, sąd		
2	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	Wszystkie Podmioty Uczestniczące w Realizacji programu	Zadanie ciągle 2017-2019	-liczba rodzin którym udzielono pomocy z powodu problemów opiekuńczo-wychowawczych
3	Interdyscyplinarne działania wszystkich podmiotów zaangażowanych w pomoc rodzinie	Wszystkie Podmioty Uczestniczące w programie	Zadanie ciągle 2017-2019	-liczba konsultacji rodzinnych
4	Monitorowanie środowisk zagrożonych kryzysem z powodu występowania problemu przemocy	MGOPS, Policja, Placówki oświatowe, Sąd, Zespół Interdyscyplinary do spraw Przeciwdziałania Przemocy	Zadanie ciągle 2017-2019	-liczba prowadzonych Procedur „Niebieskiej Karty”
5	Motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców, przyznanie asystenta rodziny	MGOPS, Placówki oświatowe, Placówki ochrony zdrowia	Zadanie ciągle 2017-2019	-liczba rodzin korzystających z poradnictwa, terapii, -liczba rodzin którym przyznano asystenta

3) Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

Lp	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1	Koordinacja działań i współpraca podmiotów podejmujących działania na rzecz rodzin i dzieci	Wszystkie Podmioty Uczestniczące w Realizacji programu	Zadanie ciągłe 2017-2019	-ilość wykonanej pracy socjalnej -liczba monitorowanych rodzin
2	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry w zakresie pomocy dziecku i rodzinie	Wszystkie Podmioty Uczestniczące w Realizacji programu	Zadanie ciągłe 2017-2019	-liczba szkoleń w których uczestniczyli realizatorzy
3	Podejmowanie działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o interdyscyplinarne działania	Wszystkie Podmioty Uczestniczące w Realizacji programu	Zadanie ciągłe 2017-2019	-liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego
4	Wspieranie idei wolontariatu i innych form aktywności społecznej	MGOPS, Placówki Oświatowe	Zadanie ciągłe 2017-2019	-liczba wolontariuszy
5	Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez wsparcie i promocję inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny	MGOPS, Organizacje pozarządowe, Placówki Oświatowe	Zadanie ciągłe 2017-2019	-inicjatywy lokalne

Rozdział 6.

Realizatorzy Programu

Program realizuje Miejsko -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie Młp. przy udziale:

1. Urzędu Miejskiego w Głogowie Młp.
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Głogowie Młp.,
3. Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
4. Placówek oświatowych z terenu Gminy Głogów Młp.,
5. Placówek Ochrony Zdrowia;
6. Organizacji pozarządowych i instytucji kościelnych;
7. Komisariat Policji w Głogowie Młp.
8. Kuratorów Sądowych;
9. Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
10. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie
12. Powiatowego Urzędu Pracy w Rzeszowie
13. Poradni leczenia uzależnień w Rzeszowie.

6.1. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 będzie się odbywało, w zależności od potrzeb, przy udziale środków pochodzących z:

- budżetu państwa,
- budżetu gminy,

- budżetów instytucji i organizacji partnerskich,
- funduszy Unii Europejskiej,
- innych źródeł.

Rodział. 7

Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie Młp. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wspierania Rodziny będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Głogów Młp.

Tabela 2. Rynek pracy w Gminie Głogów Młp.

Tabela 3. Rodziny korzystające z pomocy społecznej w Gminie Głogów Małopolski

Tabela 4. Powody udzielenia pomocy w gminie Głogów Młp.

Tabela 5. Procedura Niebieskie Karty w gminie Głogów Młp.

Tabela 6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela 7. Pomoc rodzinom w gminie Głogów Młp.

Tabela 8. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza w gminie Głogów Młp.

Tabela 9. Świetlice socjoterapeutyczne w gminie Głogów Młp.

Tabela 10. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w gminie Głogów Młp.

Tabela 11. Świadczenia rodzinne w gminie Głogów Młp.

Tabela 12. Analiza SWOT

